

CHÍNH PHỦ**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Số: 395/BC-CP

Hà Nội, ngày 28 tháng 8 năm 2024

BÁO CÁO

Tiếp thu, giải trình ý kiến thẩm tra về dự thảo Nghị quyết quy định một số nội dung liên quan đến các Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về phân loại đô thị, tiêu chuẩn của đơn vị hành chính và phân loại đơn vị hành chính, sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030 để thực hiện sắp xếp đơn vị hành chính là đô thị giai đoạn 2023-2025

CỔNG THÔNG TIN ĐIỆN TỬ CHÍNH PHỦ

ĐẾN Giờ: 5
Ngày: 29/8/2024

Kính gửi: Ủy ban Thường vụ Quốc hội

Ngày 13/8/2024, Chính phủ có Tờ trình số 387/TTr-CP trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội đề nghị ban hành Nghị quyết quy định một số nội dung liên quan đến các Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về phân loại đô thị, tiêu chuẩn của đơn vị hành chính và phân loại đơn vị hành chính, sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030 để thực hiện sắp xếp đơn vị hành chính là đô thị giai đoạn 2023-2025 (sau đây gọi là Dự thảo Nghị quyết).

Ngày 15/8/2024, Ủy ban Pháp luật đã tổ chức phiên họp toàn thể lần thứ 25 để thẩm tra Dự thảo Nghị quyết và có Báo cáo thẩm tra số 3107/BC-UBPL15 ngày 20/8/2024. Ủy ban Pháp luật tán thành với sự cần thiết ban hành Nghị quyết với những lý do như đã nêu tại Tờ trình của Chính phủ. Ủy ban Pháp luật đã thống nhất các nội dung về trình tự, thủ tục ban hành và hồ sơ dự thảo Nghị quyết bảo đảm đầy đủ theo quy định; tán thành quan điểm cần bổ sung các giải pháp có hiệu quả để đơn giản hơn nữa quy trình, thủ tục, rút ngắn thời gian thực hiện đối với công tác lập, điều chỉnh quy hoạch và đánh giá, phân loại đô thị. Ủy ban Pháp luật cũng đã thể hiện sự tán thành với phần lớn nội dung dự thảo Nghị quyết và đã có một số đề nghị cụ thể đối với từng nội dung chi tiết.

Ngày 22/8/2024, tại phiên họp thứ 36, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã thảo luận, cơ bản thống với ý kiến thẩm tra, các đề nghị cụ thể của Ủy ban Pháp luật và đề nghị Chính phủ có ý kiến chính thức về các nội dung đã được đề nghị tại Báo cáo thẩm tra số 3107/BC-UBPL15 ngày 20/8/2024. Sau khi nghiên cứu, Chính phủ báo cáo tiếp thu, giải trình cụ thể như sau:

1. Về tên gọi của dự thảo Nghị quyết

Báo cáo thẩm tra đề nghị chỉnh lý tên gọi của dự thảo Nghị quyết là “*Nghị quyết quy định một số nội dung liên quan đến việc bảo đảm tiêu chí phân loại đô thị và tiêu chuẩn của ĐVHC để thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023 - 2025*”.

Về nội dung này, Chính phủ thống nhất với ý kiến thẩm tra đề tên gọi Nghị quyết ngắn gọn, dễ hiểu hơn nhưng vẫn đầy đủ nội dung chính của Nghị quyết.

2. Về phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng (Điều 1)

Báo cáo thẩm tra đề nghị chỉnh lý nội dung Điều 1 theo hướng: *Nghị quyết này quy định một số nội dung liên quan đến bảo đảm yêu cầu về phân loại đô thị, việc rà soát tiêu chí phân loại đô thị, đánh giá trình độ phát triển cơ sở hạ tầng đô thị để thực hiện sắp xếp các ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023 - 2025; việc đáp ứng tiêu chuẩn của ĐVHC đô thị hình thành sau sắp xếp trong một số trường hợp cụ thể và một số nội dung về tổ chức thực hiện.*

Về nội dung này, Chính phủ thống nhất với ý kiến thẩm tra, thể hiện các trường hợp được nêu tại Nghị quyết và giai đoạn áp dụng.

3. Về phân loại đô thị, rà soát tiêu chí phân loại đô thị để thực hiện sắp xếp thành phố, thị xã và thị trấn

(1) Báo cáo thẩm tra có nêu ngoài việc cho phép sử dụng quy hoạch chung đô thị, nhiệm vụ quy hoạch chung đô thị để thực hiện việc rà soát, đánh giá các tiêu chí về phân loại đô thị loại V để phục vụ sắp xếp liên quan các thị trấn thì đề nghị bổ sung quy định cho phép được sử dụng quy hoạch tỉnh đã được phê duyệt để thực hiện rà soát, đánh giá các tiêu chí phân loại đô thị loại V đối với thị trấn nếu bảo đảm đủ cơ sở để thực hiện công tác này.

Về nội dung này, ý kiến thẩm tra phù hợp với quy định tại Nghị quyết số 35/2023/UBTVQH15 ngày 12/7/2023 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp đơn vị hành chính giai đoạn 2023 - 2030 (sau đây viết tắt là Nghị quyết số 35/2023/UBTVQH15), theo đó nội dung quy hoạch hệ thống đô thị và nông thôn trong quy hoạch tỉnh được duyệt nếu có quy định cụ thể sẽ cung cấp căn cứ để xác định phương án sáp nhập thị trấn với khu vực xã liền kề. Bộ Xây dựng thống nhất với ý kiến thẩm tra.

Bên cạnh đó, trong quá trình thảo luận, vẫn có ý kiến băn khoăn, đề nghị Chính phủ giải trình về việc cho phép sử dụng *nhiệm vụ quy hoạch chung đô thị* để làm căn cứ rà soát, đánh giá tiêu chí phân loại đô thị vì Nghị quyết số 06-NQ/TW và Kết luận số 48-KL/TW của Bộ Chính trị yêu cầu phải bảo đảm phù hợp với quy hoạch.

Về nội dung này, Chính phủ xin giải trình như sau: Quy định này cho phép áp dụng nhiệm vụ quy hoạch chung đô thị chỉ áp dụng đối với thị trấn nhập với xã liền kề và sử dụng trong quá trình rà soát phương án sắp xếp có bảo đảm tiêu chí đô thị loại V trước khi sắp xếp. Đề xuất của dự thảo Nghị quyết vì lý do sau: (1) Thị trấn là đô thị loại V, thấp nhất trong hệ thống đô thị cả nước, có quy mô tính chất đơn giản; hiện nay các thị trấn và các xã liền kề đều đã cơ bản phủ kín quy hoạch chung. Nhiệm vụ quy hoạch chung đối với đô thị dự kiến hình thành sau sắp xếp đã xác định phạm vi, ranh giới và một số chỉ tiêu cơ bản quy hoạch đô thị. Kết hợp với quy định tại các Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về quy hoạch xây dựng, tiêu chuẩn ngành có liên quan, các quy định của pháp luật về phân loại đô thị, địa phương có thể tổ chức đối chiếu thực trạng phát triển và đánh giá các tiêu chuẩn cơ bản về phân loại đô thị. Nếu đáp ứng yêu cầu của đô thị loại V thì mới tiến hành sắp xếp ĐVHC và phải thuyết minh trong đề án sắp xếp; (2) Đề

xuất quy định này vẫn bảo đảm thẩm quyền của cơ quan quyết định phân loại đô thị là Ủy ban nhân dân cấp tỉnh. Chính phủ đã đề xuất tại dự thảo Nghị quyết là địa phương phải ban hành Quyết định phân loại đô thị đối với thị trấn dự kiến hình thành sau sắp xếp trước ngày 31/12/2025. Theo đó, thị trấn sau sắp xếp sẽ phải có quy hoạch chung được duyệt thì mới có cơ sở đánh giá và hoàn thiện việc phân loại đô thị theo quy định hiện hành. Như vậy, thị trấn sau sắp xếp nếu hoàn thành phân loại đô thị trước ngày 31/12/2025 vẫn sẽ đáp ứng yêu cầu phù hợp với quy hoạch và loại đô thị.

(2) Báo cáo thẩm tra cho rằng về việc sắp xếp làm mở rộng nội thành, nội thị các thành phố, thị xã, nếu chỉ áp dụng đối với đô thị loại III, loại IV (khoản 4 Điều 2 của dự thảo Nghị quyết) và phải hoàn thành việc công nhận kết quả đánh giá phân loại đô thị trước khi trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội đề án sắp xếp ĐVHC của địa phương thì số lượng ĐVHC đô thị dự kiến có thể áp dụng không nhiều, chỉ gồm 02 thành phố thuộc tỉnh (Hà Tĩnh và Cao Lãnh). Do đó, Ủy ban Pháp luật đề nghị chỉnh lý khoản 4 Điều 2 của dự thảo Nghị quyết theo hướng cho phép áp dụng quy định nói trên đối với tất cả các loại đô thị và trong trường hợp đến thời hạn trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023 - 2025 mà chưa hoàn thành thủ tục phân loại đô thị, công nhận kết quả rà soát tiêu chí phân loại đô thị, công nhận đạt trình độ phát triển cơ sở hạ tầng đô thị thì Chính phủ báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định việc sắp xếp ĐVHC và cho phép Chính phủ tiếp tục chỉ đạo thực hiện thủ tục phân loại đô thị, công nhận kết quả rà soát tiêu chí phân loại đô thị, công nhận trình độ phát triển cơ sở hạ tầng đô thị đối với thành phố, thị xã, phường theo quy định, cam kết hoàn thành trước ngày 31/12/2024.

Về nội dung này, Chính phủ thống nhất với ý kiến thẩm tra. Việc bổ sung thời hạn phải hoàn thành rà soát, đánh giá phân loại đô thị các thành phố, thị xã trước ngày 31/12/2024 là có cơ sở, có thời hạn rõ và phù hợp với kế hoạch về tổ chức đại hội Đảng các cấp tại địa phương. Tuy nhiên, cần thể hiện rõ hơn theo hướng Chính phủ sẽ chỉ đạo các Bộ ngành và địa phương chủ động, đánh giá và chỉ đề xuất trình các trường hợp có thể cam kết hoàn thành theo thời hạn đó để Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định thông qua. Quy định như vậy để tránh trường hợp địa phương không đáp ứng yêu cầu về quy hoạch đô thị, đánh giá phân loại đô thị nhưng vẫn tiến hành trước các bước sắp xếp ĐVHC, gây xáo trộn, mất ổn định.

(3) Báo cáo thẩm tra cho rằng do các quy định về phân loại đô thị thành phố, thị xã, thị trấn nói trên có tính tương đồng và có liên quan lẫn nhau nên Ủy ban Pháp luật đề xuất nhập chung nội dung của Điều 2 và Điều 3 nói trên và nội dung Điều 4 về việc điều chỉnh hồ sơ, thủ tục có liên quan trong dự thảo Nghị quyết do Chính phủ trình thành một điều chung quy định về việc phân loại đô thị, rà soát tiêu chí phân loại đô thị, đánh giá trình độ phát triển cơ sở hạ tầng đô thị để phục vụ việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023 - 2025.

Về nội dung này, Chính phủ thống nhất với ý kiến thẩm tra.

4. Về khảo sát phục vụ việc thẩm định đề án sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã (Điều 5)

Báo cáo thẩm tra cho rằng: Do số lượng các địa phương cần thực hiện sắp xếp rất lớn, trải rộng khắp cả nước, quy mô, tính chất sắp xếp của từng địa phương cũng rất khác nhau, không nhất thiết phải thực hiện khảo sát để phục vụ thẩm định đối với tất cả các đề án sắp xếp ĐVHC mà giao cơ quan chủ trì thẩm định đề án xem xét, quyết định việc tổ chức khảo sát căn cứ vào yêu cầu thực tiễn.

Về nội dung này, Chính phủ thống nhất với ý kiến thẩm tra.

5. Về điều khoản thi hành (Điều 6)

(1) Báo cáo thẩm tra cho rằng do dự thảo Nghị quyết này được ban hành theo trình tự, thủ tục rút gọn nên để có thể đẩy nhanh tiến độ thực hiện sắp xếp ĐVHC của các địa phương, căn cứ vào quy định tại khoản 2 Điều 151 của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, đề nghị dự thảo Nghị quyết có hiệu lực thi hành kể từ ngày ký ban hành.

Về nội dung này, Chính phủ thống nhất với ý kiến thẩm tra.

(2) Báo cáo thẩm tra đề nghị nghiên cứu, bổ sung quy định chuyển tiếp để giải quyết trường hợp đề án sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023 - 2025 đã được thẩm định trước ngày Nghị quyết này có hiệu lực thi hành thì được áp dụng quy định của Nghị quyết này để bổ sung, hoàn thiện hồ sơ đề án báo cáo Chính phủ, trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội; trường hợp cơ quan, tổ chức, địa phương đã thực hiện việc rà soát, đánh giá, phân loại đô thị, khảo sát, thẩm định đề án sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023 - 2025 phù hợp với quy định của Nghị quyết này thì kết quả rà soát, đánh giá, phân loại đô thị, kết quả khảo sát, thẩm định được tiếp tục sử dụng để bổ sung, hoàn thiện hồ sơ đề án trình cấp có thẩm quyền theo quy định.

Về nội dung này, Chính phủ thống nhất với ý kiến thẩm tra.

(3) Báo cáo thẩm tra cho rằng: Về trách nhiệm của các cơ quan trong việc rà soát, đánh giá, phân loại đô thị để thực hiện sắp xếp ĐVHC, bên cạnh trách nhiệm của UBND cấp tỉnh, đề nghị bổ sung quy định trách nhiệm của Chính phủ trong việc chỉ đạo các Bộ, ngành, địa phương lập, điều chỉnh các quy hoạch đô thị có liên quan, hoàn thành việc công nhận kết quả rà soát, đánh giá phân loại đô thị (đối với thành phố thuộc tỉnh, thị xã, thị trấn) và đánh giá trình độ phát triển cơ sở hạ tầng đô thị (đối với phường) theo quy định. Đồng thời, căn cứ vào yêu cầu công tác, khả năng thực hiện và điều kiện, tình hình cụ thể, Thủ tướng Chính phủ tăng cường ủy quyền cho Bộ trưởng Bộ Xây dựng thực hiện một số nhiệm vụ, quyền hạn thuộc thẩm quyền trong việc xem xét, quyết định phân loại đô thị hoặc công nhận kết quả rà soát tiêu chí phân loại đô thị để đẩy nhanh tiến độ sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã

Về nội dung này, Chính phủ xin giải trình như sau: Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đã và đang chỉ đạo quyết liệt; Chính phủ đã ban hành 01 Nghị quyết, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành 04 Công điện và các Bộ, ngành, cơ quan trung ương theo thẩm quyền đã ban hành 14 văn bản hướng dẫn thực hiện sắp xếp ĐVHC. Thủ tướng Chính phủ cũng luôn yêu cầu đẩy mạnh phân cấp, phân quyền theo quy định pháp luật. Do vậy đề nghị không đưa nội dung đề nghị của ý kiến thẩm tra vào văn bản quy phạm pháp luật của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, mà bổ sung trong Kết luận của phiên họp thứ 36 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

6. Ngoài những nội dung mà Chính phủ đã đề xuất, Báo cáo thẩm tra còn đề nghị bổ sung 01 Điều mới quy định về việc đáp ứng tiêu chuẩn của ĐVHC đô thị hình thành sau sắp xếp trong một số trường hợp cụ thể để áp dụng cho việc sắp xếp ĐVHC giai đoạn 2023-2025 cụ thể như sau:

(1) Không đánh giá tiêu chuẩn về cơ cấu và trình độ phát triển kinh tế - xã hội và tiêu chuẩn về trình độ phát triển cơ sở hạ tầng đô thị đối với phường, quận hình thành sau sắp xếp đối với trường hợp nhập toàn bộ hoặc điều chỉnh một phần diện tích tự nhiên, quỹ mô dân số của phường với phường, quận với quận;

(2) Không đánh giá tiêu chuẩn của phường trong trường hợp thực hiện sắp xếp đối với ĐVHC đô thị cấp trên khi phường trực thuộc đó không có thay đổi gì về địa giới ĐVHC;

(3) Không phải thực hiện đánh giá, công nhận tiêu chuẩn về trình độ phát triển cơ sở hạ tầng đô thị đối với thị trấn dự kiến thành lập phường đối với trường hợp sắp xếp ĐVHC đô thị cấp huyện có mở rộng nội thành, nội thị phù hợp với quy hoạch đô thị đã được phê duyệt;

(4) Trường hợp xã thuộc diện phải sắp xếp đã được xác định thuộc khu vực nội thành, nội thị của thành phố, thị xã được xác định trong quyết định công nhận loại đô thị và chỉ có khả năng nhập vào phường vì không thể sắp xếp với ĐVHC nông thôn nào khác thì không phải đánh giá tiêu chí phân loại đô thị đối với thành phố, thị xã và không phải đánh giá tiêu chuẩn về trình độ phát triển cơ sở hạ tầng đối với phường hình thành sau sắp xếp; trường hợp trong quyết định công nhận loại đô thị không xác định rõ khu vực nội thành, nội thị thì được căn cứ vào quy hoạch chung đô thị.

(5) Đề nghị bổ sung quy định khi thực hiện đánh giá tiêu chuẩn về cơ cấu và trình độ phát triển kinh tế - xã hội đối với khu vực dự kiến thành lập quận, phường ở ĐVHC không tổ chức cấp chính quyền địa phương thì không thực hiện đánh giá chỉ tiêu cân đối thu chi ngân sách.

Về các nội dung này, Chính phủ nhận thấy các quy định đề nghị bổ sung nêu trên đã được Ủy ban Thường vụ Quốc hội có ý kiến kết luận tại các thông báo: số 3691/TB-TTKQH ngày 23/5/2024 và số 4097/TB-TTKQH ngày 30/7/2024 của Tổng Thư ký Quốc hội về việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2025.

Trên đây là Báo cáo tiếp thu, giải trình ý kiến thẩm tra về Dự thảo Nghị quyết quy định một số nội dung liên quan đến các Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về phân loại đô thị, tiêu chuẩn của đơn vị hành chính và phân loại đơn vị hành chính, sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030 để thực hiện sắp xếp đơn vị hành chính là đô thị giai đoạn 2023-2025, Chính phủ kính báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thủ tướng, các Phó Thủ tướng Chính phủ (để b/c);
- Ủy ban Pháp luật của Quốc hội (25b);
- Văn phòng Quốc hội (20b);
- Bộ Xây dựng (05b);
- Bộ Nội vụ;
- VPCP: BTCN, các PCN, Trợ lý TTg, các Vụ: TH, PL, NC, TGD Công TTĐT;
- Lưu: VT, CN (02). Tuần 57

**TM. CHÍNH PHỦ
TU. THỦ TƯỚNG
BỘ TRƯỞNG BỘ XÂY DỰNG**

Nguyễn Thanh Nghị